

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»

на тему: «Соціальна відповідальність банківського сектору України»

Виконавець:

студентка факультету фінансів і
банківської справи

Басун Анастасії Олегівни

Науковий керівник:

д.е.н., професор Кузнєцова

Людмила Вікторівна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сучасному етапі у зв'язку з непростю економічною ситуацією в Україні відбувається загострення конкурентної боротьби за ресурсну і клієнтську базу в банківській сфері. Незважаючи на багато проблем, український ринок банківських послуг розвивається повільно, поступово адаптуючись до нових економічних та соціальних реалій. З одного боку, вітчизняні комерційні банки шукають нові інструменти підвищення конкурентоспроможності. З іншого - простежується певна зміна ціннісної системи у споживачів банківських послуг: клієнти стають все більш вимогливі, фінансово грамотні і вибагливі, в їх пріоритети входить не тільки вартість товару, а й якість сервісу - зручність і швидкість обслуговування, рівень кваліфікації персоналу. Даний фактор підвищує важливість розробки та вдосконалення технологій взаємодії банку з клієнтом. Новий соціально-орієнтований підхід до функціонування банківської системи активізує роль банківських інституцій у боротьбі із глобальними проблемами людства та створення суспільства менш вразливого до кризових явищ і циклічності ринкової економіки.

Метою даної роботи є визначення та аналіз основних напрямів реалізації соціальної ролі банків в умовах сучасної економіки, та розроблення практичних рекомендацій щодо формування соціально-орієнтованої банківської системи в Україні.

Завдання дослідження:

- узагальнити і розвинути теоретичні положення щодо сутності та принципів формування соціально-орієнтованої банківської системи;
- проаналізувати умови, функції та етапи розвитку соціально орієнтованої банківської системи;
- визначити форми та методи соціальної орієнтації банківської системи;
- з'ясувати стан та етапи управління соціальною відповідальністю вітчизняної банківської системи;

- охарактеризувати перспективи розвитку механізму оподаткування банківської діяльності;
- визначити напрями удосконалення державного і корпоративного управління соціально-економічними ризиками банківської системи;
- узагальнити зарубіжний досвід інституційного регулювання розвитку соціально-орієнтованої банківської системи та обґрунтувати його перспективи в Україні.

Об'єкт дослідження – соціальна відповідальність банків на ринку роздрібних послуг.

Предмет дослідження – економічні відносини, що виникають в процесі формування соціальної відповідальності в банківській системі та їх прояв у корпоративному управлінні.

Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення, опису, емпіричний, статистичного зведення.

Інформаційна база дослідження: закони і підзаконні акти України щодо податкового регулювання банківської системи; матеріали Національного банку України, Групи Світового Банку, монографічні дослідження та періодичні вітчизняні й зарубіжні видання, статистичні та архівні матеріали, нефінансові та фінансові звіти банків України, результати власних досліджень автора.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (61 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 110 сторінок. Основний зміст викладено на 97 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 20 рисунків.

Публікації. Результати дослідження було опубліковано: Кузнєцова Л. В., Басун А. О. Особливості корпоративної соціальної відповідальності банківського сектору України/Л.В. Кузнєцова, А. Басун// Фінансово-кредитна система: збірник матеріалів IV Міжнародної конференції (Одеса 11-12 квітня 2019р.) – Одеса: ОНЕУ, 2019. – 284 с. С. 132-134

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретико-методологічні основи соціальної відповідальності»* розглянуто теоретико-методологічні основи соціальної відповідальності банків, моделі та концепції корпоративної соціальної відповідальності. Теоретично узагальнено та запропоновано нове вирішення важливої наукової проблеми щодо розробки теоретико-методологічних і практичних засад дослідження формування соціально-орієнтованої банківської системи.

У другому розділі *«Оцінювання прояву соціальної відповідальності на кредитному і депозитному ринках»* проаналізовано сучасний стан і впровадження соціальної відповідальності в банках України, охарактеризовано кредитні та депозитні програми провідних банків, виявлено критерії соціальної відповідальності банків. Аргументовано, що управління соціально-економічною відповідальністю банку набуває все більшого економічного та соціального значення, адже сучасні вимоги суспільства стимулюють банки до утвердження у своїй політиці соціальної складової і представлення результатів реалізації цієї політики у нефінансовій звітності банків.

У третьому розділі *«Напрями удосконалення процесів формування соціально-орієнтованої банківської системи»* запропоновано інституційний механізм міжнародної ініціативи щодо інвестування сталого розвитку, яка надає можливість консолідувати зусилля міжнародних організацій, громадських організацій, національних урядів щодо впровадження та розвиток соціально-орієнтованої банківської системи в Україні. Також для досягнення мети, було запропоновано механізм оподаткування банків на основі критерію соціальної орієнтації банку, що дозволить сформувати ефективне інституційне середовище банків соціально-орієнтованого типу і традиційних банків, виокремлення соціальних банків.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Обґрунтовано, що соціально-орієнтована банківська система – це сукупність взаємопов'язаних банківських установ, які функціонують в межах єдиного фінансового механізму певної країни і забезпечують сталий соціально-економічний розвиток та ефективне соціально обґрунтоване функціонування банківського ринку.

2. На основі дослідження світового досвіду впровадження КСВ виділено методи реалізації соціальної функції банків, а саме: соціально-орієнтовані банківські продукти і послуги, соціально-відповідальне інвестування та соціальні інвестиції, фінансування соціальних венчурних і стартових проектів, фінансування у розвиток соціального бізнесу та інші.

3. Проаналізовано податкові стимули становлення соціально-орієнтованої банківської системи в контексті вітчизняного і зарубіжного досвіду. Виявлено, що банківський сектор економіки не має окремих правил податкового регулювання в більшості країн світу, а також є мало оподаткованим порівняно з іншими сферами економіки. У цьому зв'язку запропоновано виокремлювати соціальну прибуткову і неприбуткову діяльності банків в окрему категорію податкового законодавства, а управління нефінансовими ризиками банку в окрему вимогу норм законодавства.

4. Державне управління соціально-економічною відповідальністю і ризиками банківської системи передбачає реалізацію податку на фінансові трансакції на основі етичних критеріїв, що у перспективі дає змогу не лише збільшити податкові надходження держави, а й стимулювати соціальні інвестиції та соціальну ініціативу банків.

АНОТАЦІЯ

Басун А.О. «Соціальна відповідальність банківського сектору України»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – соціальна відповідальність банків на ринку роздрібних послуг.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти соціальної відповідальності в банківському секторі, концепції корпоративної соціальної відповідальності в банках різних країн світу.

Проаналізовано прояв соціальної відповідальності на кредитному і депозитному ринках.

Запропоновано напрями удосконалення процесів формування соціально-орієнтованої банківської системи в Україні у вигляді розвитку механізму оподаткування банківської діяльності.

Ключові слова: соціальна відповідальність банку, соціально-орієнтована банківська система, суспільні проблеми, сталий розвиток.

ANNOTATION

Basun. A. O. «Social responsibility of the banking sector of Ukraine»
thesis for Master degree in specialty 072 «Finance, banking and insurance»
under the program
«Management of the activity of banks in the financial market»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. Object of study social responsibility of banks in the retail market.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of social responsibility in the banking sector, the concept of corporate social responsibility in foreign banks.

The manifestation of social responsibility in the credit and deposit markets is analyzed.

The directions of improvement of processes of formation of socially oriented banking system in Ukraine in the form of development of the mechanism of taxation of banking activity are offered.

Keywords: social responsibility of the bank, social-oriented banking system, social problems, sustainable development.